

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՃԵՄԱՐԱՆ-ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ	էջ
Հ. Յովհաննէս Թորոսեան. - Ասորի եկեղեցին Սասանեան պետութեան ներքեւ	257
Հ. Վարդան Հացունի. - Մովսէս Կաղանկատուացին կ'աղբէր է դարուն Գ. Արքեպս. Արալանեան. - Պատմ- ութիւնը լուսածիր շարաթացեալ վան- քերէն	268
Գ Ր Ա Կ Ա Ն	
Ալիշան. - Անցեալը-Ապագան (Թղ. աշխ. Հ. Ե. Փ.)	292
Ալիշան. - Ս. Հովսէփի (Թրդ. աշխ. Հ. Վ. Յ.)	294
Արսէն Երկաթ. - Կարօտ	293
Հրաչ Քաջարեան. - Ս. Փրանկիսկոս Աստիկացի (Կենսագր.)	294
Ս. Փրանկիսկոս. - Տաղ արարածոց (Թրդ. Հ. Ք.)	297
Յովսէփ Աշրափեան. - Բիրանդելլոյ	298
ՕՐՈՒԱՆ ԳՐՔԵՐ - ԳՐԱԽՕՍԱԿԱՆ	
Հ. Եսայի Գոուգեան. - «Արծիւր իր բոյնին մէջ» (գրեց Ա. Թէրզիպաշեան)	311
Յ. Քիւրտեան. - «Սիմէոն դարբին- հացույ Ուղեգրութիւն, Տարեգրու- թիւն եւ Յիշատակարանը» (ուսումն. Հ. Ն. Ակինեան)	313
ՆՇԽԱՐՆԵՐ ՄԵՐ ԱՆՄԱՀՆԵՐԷՆ	
Դանիէլ Վարուժան առ Պրն. Գ.	291
ԻՆՔՆԱԿԵՆՍՍԳՐՈՒԹԻՒՆ	
Սմբատ Բիրատ. - Լեոնականի մը յուշատետրը-Ժամանակակից անցքեր - Հրաժեշտ Հայրենիքէս	306
ԳԵՂԱՐՈՒԵՍԱԿԱՆ	
Արամ Թորոսեան. - Արուեստին պաշտօնը «Առաջնորդ Գեղեցկագի- տութեան» գրքէն. Թրդ. Հ. Փ. Ե.	280
Գ Ի Տ Ա Կ Ա Ն	
Հ. Մ. Յ. - Մըջիւններու հետ-Սար- դուր եղանակային զաղթը Թոնիքով Աղլանտեան ովկիանոսին վրայէն	316

ACADEMIE ARMENIENNE-PHILOLOGIE	p.
P. J. Thorossian. — L'Eglise sy-rienne sous les Sassanides	257
P. V. Hatsouni. — Moïse de Ga-ghangadoug vivait au VII siècle	268
Mgr. K. Arslanian. — Mémoires des anciens Couvents Arméniens	277
LITTÉRATURE	
P. L. Alichan. — Le Passé-L'Ave-nir (trad. en arm. moderne par P. E. P.)	292
P. L. Alichan. — A Sainte Hrip-simé (trad. en arm. moderne par P. V. H.)	294
Arsène Yergath. — Nostalgie	293
H. Katcharentz. — St. François d'Assise	294
St. François. — Cantique des créatures	297
J. Achrafian. — Pirandello	298
LES LIVRES DU JOUR-RECENSIONS	
P. Isaïe Krouzian. — « L'Aigle dans son nid » (par A. Terziba-chian)	311
H. Kurdian. — « Voyage, Anna-les et Mémoires de Siméon de Pologne » (étude du P. N. Akinian)	313
DES BRIBES DE NOS IMMORTELS	
Daniel Varoujan à M. K. (lettre)	291
AUTOBIOGRAPHIE	
Sempat-Burat. — Les mémoires d'un montagnard	306
BEAUX ARTS	
Aram Torossian. — La fonction de l'art (trad. par P. Ph. Y.)	280
SCIENCE	
P. M. H. — Avec les Fourmis- L'émigration des Araignées en vol sur l'Océan Atlantique	316

Բ Ա Ջ Մ Ա Վ Ե Պ

Հ Ա Ն Դ Ի Ս Ա Ր Ա Ն

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ - ԳՐԱԿԱՆ - ԳԵՍԱԿԱՆ - ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ - ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ ԹԻԻ 10-12

ՀԱՏ. Դ.Ջ. ՈՅՁԵ-ՈՅՁԸ

ՎԵՆԵՏԻԿ Ս. ԴԱՋԱՐ

ԱՍՈՐԻ ԵԿԵՂԵՑԻՆ

ՍԱՍԱՆԵԱՆ ՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՆԵՐՔԵՒ

Նախ քան Սասանեան պետութիւնը չի յիշատակուիր Պարսկաստանի մէջ ո՛ր է է կազմակերպուած քրիստոնեայ հասարա- կութիւն մը: Հազիւ 250-300 թուականնե- րուն է՝ որ կը սկսի հոն մուտ գտնել քրիս- տոնէութիւնը, և այն ալ, - ըստ Սողոմոն- նոսի պատմածին՝ որ լաւ տեղեակ էր ա- րեւելեան իրաց - եղած է զլիաւորապէս՝ Եդեսացոց և մասամբ Հայերուն ձեռ- քով: Վերջինս՝ բնականաբար տարա- կուսական է և վիճելի, քանի որ հազիւ 298-300ին միջոցները մտած ու հաստա- տուած է քրիստոնէութիւնը Հայաստանի մէջ: Ասորի աւանդութեանց համաձայն, 310 թուականին կը յիշուին արդէն բազ- մաթիւ քրիստոնեայ հաստատութիւններ զանազան տեղեր, մանաւանդ Սելեւիա՝

Յ. Սա կը համարուի աշակերտած նշանաւոր Մարի եպիսկոպոսին և անոր յաջորդած Սելեւիոյ աթոռին վրայ. I. Labourt. «Le Christianisme dans l'Em- pire perse sous la dynastie Sassanide». p. 13. Paris. 1904.

1. Hist. eccl. II. 8. Migne, Patr. Graeca t. LXVII.

2. Սոյն անունը Սղակի փոխուած է Ս. Շմաւոն եպիսկոպոսին վկայարանութեան մէջ. «Սոփերը Հայ- կականը». Ի. էջ 16. Վենետիկ. 1854.

ԲԱՋՄԱՎԵՊ ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ-ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1938

Ի ՆԱԽԱԿԱՏԻՍ ՏՈՂԱՇԱՐ ՄԵՔԵՆԱՅԻՆ

Տ Ա Ղ

Սուտ են հըմայֆ դից եւ քաջաց, ցընորֆ եւ շունչ մուսայից.
Ըգհանմա՛րն աստուածեղէն փըչեալ ի մարդ առէ՛ք ինձ յերգ,
Ոյր ի քըռիչ ե՛ւ ժամանակ ե՛ւ անջըրպետֆ յաւերժականֆ
Յական քըք-եյ ըսպառին յարարչութիւն նորատեսիլ:

Որ ընդ օդս յերկինս ի վեր կազմեաց իւր քեւս երագատոյր
Յալս անդընդոց էջ խորասոյգ սաստեալ անգուսպ տարերց բնութեան,
Փոխանակ վաստակաբեկ մատանց յերկունս կուտենքերգեան՝
Նո՛ր հաստատութեան կազմեաց գործի հաննարաւոր:

Յերագ հըպումն ի գիր մատանց՝ անդէն ջըրվէժ առ ջըրվէժ
Մայրատառից հոսի բանակ, ի հնոց դիմէ լոյծ մետաղին,
Դրոշմէ գպատկեր, դառնայ ընդ փոյթ ուր սեփականն է իւր դադար,
Մինչ ի լոյս գան աստանօր նորածոյլ տողֆ գեղեցկատիպ:

Տեսէֆ աստ գի՛ գեղեցիկ շունչ եւ ոգի եւ օրինակ
Բարւոյն ագդեալ յերկնից ի սիրտ մահկանացուացն անմահացեալ.
Յանո՛ւն Մըխիթարայ եւ Մուրատայ – Ռափայելի
Խոնարհին միտֆ, եւ վառի սիրտ, եւ ձեռն ի ձեռն տան հայորդիֆ:

Ողջո՛յն սիրապատար որոց յափունդ Անդրատուանտան,
Հայկայ սերունդֆ քաջարիֆ, Հարց դպրութեան նախանձաւորֆ,
Գեղեցիկ նըւիրանցդ ահա յաւերժ յուշարձան պերն
Կանգնի յանուն ձեր ի Տան՝ ուր սրբութիւնֆ են Ագգիս:

Լուսանորոգ Մըխիթարայ որդիֆ ի պար եւ ի հանդէս,
Նաւակատիս կազմեալ չըֆնաղ մեֆեմայիս Տողաշար,
Երախտաւո՛րֆ, դրոշմեմֆ անջինջ գանուանդ ի գիր ոսկեղէն,
Յօրհնիս երկնից եւ Հայրենեաց, դարուց ի դարս անանցական:

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱՐՁԱԳԱՆԳ

Հ. Մ. Ճ. — Հայկազեան բառարանի
հարկերամեակը Սեւրի Մուրատեան
վարժարանին մէջ 319

Յ Ա Ի Ե Լ Ո Ի Ա Ծ

Հանդիսաւոր նաւակատիք Միւր-
թարեան Տղարանի առաջին Տողաշար
մեքենային՝ նուիրուած Ամերիկահայ
դպրութի կողմէն (բանախօսութիւն-
ներ եւ ստանաւորներ) 321-328

ECHOS ARMÉNIENS

P. M. Dj. — La célébration du
centenaire du grand dictionnaire
Arménien « Haykazean » au Collè-
ge Arménien « Moorat » à Sèvres . 319
SUPPLEMENT

Inauguration solennelle de la pre-
mière Lynotype hommage de la Co-
lonie Arménienne des Etats Units
d'Amérique à l'Imprimerie de St.
Lazare (Discours et poésies) . 321-328

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼՈՒԹԵԱՄԲ ՍՏԱՑԱԾ ԵՆՔ

- Ն. Աղբալեան. — Բանասէրի յուշադիրը. ԺԱ. պրակ. Պէյրուիթ, 1938, դ. Փր. 1
Մ. Իշխան. — Կրակը (քերթուածներ), տպ. «Արար» Պէյրուիթ, 1938, էջ 96
դ. Փր. 10
Յ. Օշական. — Ստեփանոս Սիւնեցի. քնարախաղ Միջին դարէն. վեց պատկեր.
տպ. «Արար» Թուփայեան Եղր. 1938, էջ 128
Արմէն Անոյշ. — Սրտերու երգը. տպ. «Արեւելք», Պէյրուիթ, 1938, էջ 76,
դ. 40 Ա. Դ.
Ժագ Ս. Յակոբեան. — Գաղտնի ճամբան (քերթուածներ) տպ. «Գալֆա»,
Գահիրէ, 1938, էջ 92, դ. Փր. 15
Խաչիկ Թաշնեան. — Կարճ օրերէս (քերթուածներ). հր. Պոսթրնի հայրենակ-
ցական միութեան. տպ. «Հայրենիք», Պոսթրն, 1937, էջ 94, դ. 50 սէնթ.
Օ. Զարմուհի. — Ածու. (դպրոցական արտասանութիւններ) տպ. «Ռահվի-
րայ», Սոֆիա, 1938, էջ 32. դ. 3 Փր.
Արշամ Տաւրեան. — Բանաստեղծին ձայնը. պարբերադիրք մտածման, քնն-
նաչատուրեան եւ գրականութեան. հտ. Ա. տպ. Սահակ-Մեսրոպ, Գա-
հիրէ, էջ 64, դ. 5 Ե. Դ.
Ե. Օտեան. — Ընկեր Փանջուռի ի Յապլվար եւ Վասպուրական. ծաղրանկարեց
Այ. Սարուխան. տպ. Սահակ-Մեսրոպ, Գահիրէ, 1938, էջ 248, դ. \$ 2-6
Խաչիկ Մարկոսեան. — Տրոփուներ (քերթուածներ եւ արձակ էջեր). տպ.
Նիւ Եորք, 1938, էջ 64, դ. 50 Սէնթ.
Մկրտիչ Անդրանիկ. — Բարիկ եւ Յուզահանդէս. տպ. Ա. Ստեփանեան, Ա-
ղեքսանդրիա, 1938, էջ 84, դ. 5 Ե. Դ.
Հ. Ամիրեան. — Ընդհանուր պատմութիւն. արդի դարեր եւ ժամանակակից
չըջան. պատկերազարդ եւ քարտիսաւոր. նախակրթ. կարդերու համար.
Բ. Գիրք, տպ. «Յուսարեր» Գահիրէ, 1937, էջ 269, դ. 15 Ե. Դ.
Հ. Ամիրեան. — Աշխարհագրութիւն պատկերազարդ եւ քարտիսաւոր. տար-
րական Ա. եւ Բ. տարի. տպ. Սահակ-Մեսրոպ. Գահիրէ, 1937, էջ 100,
դ. 8 Ե. Դ.
Հ. Ամիրեան. — Աշխարհագրութիւն պատկերազարդ եւ քարտիսաւոր. միջին
դասարանացք. Ա. եւ Բ. տարի. տպ. Գահիրէ, 1938, էջ 116, դ. 10 Ե. Դ.
Եղ. Կիւրեղ Կարնեցի. — Աղաչխարութեան սղի. հովուական թուղթ Մեծ պա-
հոց առթիւ. տպ. Աթէնք, 1938, էջ 32
Թ. Ազատեան-Մարտիրոս Գօշունեան. — Արմաղան. Թուրքիոյ հանրապետու-
թեան 15 ամեակի տոթիւ 1923-1938. տպ. Կիւթէմպէրի. Կ. Ն. Մալա-
ճեան, Իսթանպուլ, 1938, էջ 80, «Մշակոյթ» հր. Թ. 8 դ. 1 Տոլար.